

neišgirdo tylios replikos iš senutės; „Jei iki to laiko panašus likimas neištiks Kazlų Rūdos geležinkelio stoties ir kažin ar man tuomet išviso bereikės bilieto“.

Sekantis prelegentas R.P. Jogėla džiugino jūričius, kad pakelyje į šį susitikimą, jiems gimė idėja apsvaistyti galimybę skirti valytoją, kuri ne tik valytų stoties salę, bet galėtų ją ryte atrakinti, o vakare užrakinti laukiantiems keleiviams, kad nereiktų šalti lauke darganotame ore. Įsibėgėjęs kalbėtojas rimtu veidu Lietuvos Geležinkelių vardu pasiūlė perimti ir eksploatuoti stoties pastatą patiems bendruomenės gyventojams t. y. keleiviams savo sąskaita. Lengva ranka buvo mestelėtas ir trečias pasiūlymas, kad stoties eksploatacijos išlaidas geležinkeliams galėtų prisiimti ir kompensuoti Kazlų Rūdos savivaldybė.

Matomai unikalių pasiūlymų būtų buvę ir daugiau, bet kalbėjimo estafetę perėmė Seimo narys Oleka. Jis pasisakymą pradėjo kažkur girdėta fraze; „Kai mes buvome valdžioje tokių dalykų, kaip prisiminate, nebuvo“. Toliau Seimo narys pasidžiaugė, kad susitikimas įvyko ne veltui. Jis visų vardu paskubėjo padėkoti geležinkelio atstovams už R.P. Jogėlos keleiviams teikiamus labai naudingus pasiūlymus. Susirinkusiems belieka pasirinkti, ar naudotis būsima pasiūlymu, ar perėmus patiens pasirūpinti geležinkelio stoties eksploatacija. Klausimo iš salės, ar bilietus tada stotyje galėsime patys sau parduoti, kalbėtojai neišgirdo.

Tai, kad Lietuva nusilberalizavo iki to, kad geležinkeliui nebereikalingos keleiviams pastatytos stotys, akivaizdu, bet, kad socialdemokratams nusišalberalizavo iki to, kad padėka liberalcentristams už tokią vykdomą politiką, didelė ir svarbi naujiena, verčianti susimastyti artėjant rinkimams ir stebinti koalicijos 2K gyvybingumu.

Suvalkietiški „runkelių“ mintys ir pastangos

Graudu buvo žiūrėti, kaip besišypsančius ponus bendruomenės vadovus istorikas Juozas Banionis bandė graudinti; „Bendrovei bilietus parduoti stotyje finansiškai nenaudinga. Kaip man baisiai skamba šita epocha, kurioje viskas matuojama per finansiškai naudingą ar nenaudingą...“.

Nusipelnusių aštuoniolikosmetė Jūrės mokytoja O. Stankevičienė bandė aiškintis, kodėl visą laiką stotis buvo finansiškai pelninga, o dabar šitaip pabrangus bilietams ji tapo nuostolinga. Gerb. D. Žebrauskas užtikrino, kad Lietuvos geležinkeliai turi kasmet po 120 mln. lt. litų nuostolį dėl keleivių pervežimo. Stebėtina, bet į klausimą kiek AB Lietuvos Geležinkeliai perveid valstybei dividendų, D. Žebrauskas sąžiningai atsakė 140 mln. lt.?!.

Vargšė mokytoja visiškai pasimetė nesuprasdama, kaip turint 120 mln. nuostolių dėl keleivių pervežimo, galima tuo pačiu įmonei turėti tokį bendrovės veiklos pelną, kad vien tik dividendų valstybei iš šio pelno tenka sumokėti 140 mln.?! Mokytojai, sąžiningai nugalėjęs gyvenimą, sudėtinga suprasti ir paneigti, kad šandieninės ekonomikos ekvilibristika leidžia pelningoje įmonės veikloje išskirti iš konteksto vieną pajamų straipsnį, suversti į jį faktines, bei visokių šalutinių išlaidų dalį, ir, užakcentavus didelius nuostolius, gauti valstybines dotacijas. To ji

savo mokinių nemokė, bet jie pralenkė savo mokytoją.

Suglumino garbius svečius ir tiesmukiški bendruomenės klausimai, kam naudojamos kitos likusios stoties patalpos. Vadovai užtikrino, kad jos nėra nenaudojamos. Pasirodo jos yra išnuomos pagal sutartį privačiam asmeniui, bet gyventojams nėra ko nerimauti, nes už jas sąžiningai mokamas nuomos mokestis.

Deja, sukunkuliuvus susirinkusiems, kad ši nuoma yra fiktyvi, jose niekas negyvena ir niekas niekada nematė ten besilankančių, tiek geležinkelio vadai, tiek Seimo narys stebėdamiesi tik skėščiojo rankomis ir pažadėjo bandyti išsiaiškinti kas, kaip ir iki kada nuomoja patalpas. Bendruomenė turi minčių, radus nenaudojamas laisvas patalpas, jose bandyti su savivaldybės pagalba gražinti elementarias pašto, ambulatorines paslaugas bent neįgaliesiems ir garbaus amžiaus gyventojams, kurių miestelyje neišvengiamai gausėja. Būtų labai logiška tam panaudoti atsilaisvinusias stoties patalpas, bet pasirodo, kad pagrindinis šiandieninės valstybės prioritetas ne naudoti turtą pagal paskirtį, bet vykdyti, kad ir abejotina komercija. Deja, ta nauda kaip vėliau paaiškėja tėra simboliniai grašiai. Viešasis interesas ir viešųjų paslaugų teikimas visuomenei, kol kas tolimes perspektyvos užkulisuose.

Po oficialiosios dalies, vaišinantis mokytojos O. Stankevičienės nuostabiu saldiniu sūriu, sodininkai pabandė kreiptis į Seimo narį J. Oleką pagalbos dėl galimybės atnaujinti pašto paslaugų teikimą Jūrės miestelio ir skaitlingai apylinkių, bei sodininkų bendruomenei. Atsakymas šokiravo. „Kam tas paštas reikalingas? Visas mano paštas labai lengvai telpa čia (ir parodė savo išmanųjį telefoną)“. Beliko padėkoti už dar vieną labai originalų Seimo nario pasiūlymą. Tikriausiai socialdemokratams po rinkimų planuoja ne tik Seimo nariams, bet ir visiems pensininkams miesteliuose, kaimuose, soduose išdalinti kompiuterius ir išmaniusius telefonus, bei miškuose ir palaukėse pristeigti universitetinių padalinių, skubant perteikti informatikos pagrindus anapilin besiruošiantiems iškelti senoliams, kad tik valstybė galėtų sutaupyti uždarus provincijos pašto skyrius. Labai originalus socialdemokratų viešosios paslaugos sąvokos traktavimas.

Darytinis išvados

Vladimiras Iljičius Leninas mokė; „Kas valdo pašta, telegrafą, geležinkelio stotis – tas valdo valstybę. Mūsų uždavinys pirmiausiai perimti šiuos objektus“. Beje, jie taip ir padarė, todėl 50 metų valdė didžiulę valstybę. Įdomu ką darys Vladimiras Iljičius Jūrėje ir ne tik joje, kai paskutinę teismo dieną prisikels?! Tikriausiai liks standartinis bedarbis, nes nei Jūrėje, nei valstybėje nebebus ką perimti.

Sodininkų bendrijos buvo kuriamos miestiečių poilsiui, valstybei pagelbėti aprūpinant miestus kokybiškais vaisiais ir daržovėmis. Didelių pastangų dėka, sodiečiai pastatė priemiestines gyvenvietes, kuriose daugelis šiandien pasirenka jau kaip nuolatinę gyvenamąją vietą. Patiems reikėjo įrengti kelius, elektros tinklus ir kitą infrastruktūrą. Šiandieninė valstybė kol kas sodininkų bendrijas laiko nereikalingu anachronizmu, sovietine atgyvena. Primygtinai mums teigiama, kad valstybei padėti ir

skirti bent dalį eurofondų paramos sodų bendrijoms, draudžia mistinės eurodirektyvos, kurių kol kas niekas nematė. Savivaldybės įrodinėja, kad tegali skirti prievolės, rinkliavas, mokesčius, baudas, o visas investicijas privalome dengti savo sąskaita, kurių dalį gal būt kažkas, kažkada kompensuos.

Patys eksploatavom žemos įtampos elektros tinklus, patys remontuojam ir eksploatuojam kelius, patys įrenginėjam aikštes buitinių atliekų surinkimui, patys organizuojam savisaugos grupes, nes policija neturi benzino atvažiuoti į bendrijas, patys turim apmokėti iš valstybinės nuomojamos rekreacijai bendros žemės kadastrinius matavimus ir net savo lėšomis užregistruoti ją valstybės vardu registre, dabar jau mums siūlo perimti dalimis geležinkelį, vietoj pašto paslaugos valstybės vairininkai siūlo pasitenkinti naujesniais mobiliaisiais telefonais ir t.t..

Negalima skubėti perimti geležinkelių ir kitų siūlomų objektų. Taip tęsis, kol sodininkų bendrijos nesusijungs su miestelių ir kaimų bendruomenėmis. Toliau reikėtų vieningas pastangas nukreipti ne siūlomų objektų perėmimui, bet Seimo rūmų atsiėmimui. Ne geležinkelio stotys, pašto skyriai ar ambulatorijos labiausiai finansiškai nuostolingos šiandien valstybei, bet Seimo rūmai ir jų laikinųjų gyventojų šiandieninė veikla.

Laikas dabar palankus keisti užsibuvusius, kol dar yra ką gelbėti, ir valdžiažmogiams priminti, kad valstybės pagrindinė priedermė rūpintis, kad valstybinės ir savivaldos institucijos savo piliečiams pilnai teiktų visas bei kokybiškas, viešąjį interesą atitinkančias, paslaugas. Mes žinome, kad visos viešojo intereso tenkinimui priskirtos paslaugos gydymas, švietimas, teisingumo užtikrinimas, gyvenviečių infrastruktūros priežiūra ir t.t. yra ir bus finansiškai nenaudinga, bet tai mums garantuoja konstitucija, kurią bet kokia kaina privalu vykdyti. Tai deklaruoja ir visos Europos Sąjungos direktyvos. Konstitucija ir padorumas įpareigoja valstybę pirmiausiai piliečiams užtikrinti viešojo intereso vykdymą ir gynimą, o tik po to skirti biudžeto lėšas super įspūdingų projektų įgyvendinimui, kurie labai abejotina ar atneš mums žadamą šviesų rytojų.

Ar sugebės susivienyti Jūrės miestelio gyventojų bei gretimų sodininkų bendrijų bendruomenės ir apginti savo teises pilnai naudotis geležinkelio stoties patalpomis, patiems įtakoti absurdiško teritorinio administracinio padalinimo koregavimą?

Be didelių bendruomenės pastangų, niekada nesibaigs komedija, kai greta Kauno rajono ir Kazlų Rūdos savivaldybės įsikūrusių per du tūkstančiai sodininkų ir gyventojų, verčiami mokėti absurdiško dydžio rinkliavą Prienuo rajono savivaldybės globojami, 1992 metais Vokietijos įmonių grupės Tonsmeier įkurtai UAB „Dzūtra“, už buitinių atliekų vežimą šimtus kilometrų į Alytaus RATC sąvartyną. Ar sugebės jie išsireikalauti teisę visas viešojo būtinumo paslaugas gauti ne už 30 kilometrų Prienuose, bet už 4 kilometrų esančioje Kazlų Rūdos savivaldybėje, su kuria sieja tiesioginis be persėdimų susisiekimasis?

Kol kas stebėtina, kaip kantriai ir nusizeminę mūsų visi piliečiai, o ypač sodininkai, kenčia vis didesnes valdininkų patyčias ir nežabotą reketavimą.

Kodėl taip jamžintas 1863-1864 metų sukilimas?

2012 metų liepos 18 d, Vilniuje, Taikomosios dailės muziejaus kiemelyje, ant buvusių Rusijos caro kareivinių sienos, pakabinta memorialinė lenta, skirta 1863-1864 metų sukilimo atminčiai. Atidengimo ceremonijoje su patosu kalbėjusio užsienio reikalų ministro Audronio Ažubalio bei spaudoje ir televizorių ekranuose pateiktoji informacija apie sukilimo svarbą lietuvių kalbai ir tautiniam atgimimui yra trafaretinė.

Mano gimtieji Seirijai buvo vienas iš sukilimo centrų. 1963 metų birželio 21 d Povilo Suzino (1837-1863) vadovaujami sukilėliai prie Straigiškių kovėsi su caro kariuomene (plačiau apie tai – Virginijaus Savukyno straipsnyje „Miestelio gyvenimas ten, anapus“, Kultūros barai 2011-11).

Prisimenu mano senelės Marijonos Jurgelionytės Kudzienės (1853-1933) ir jos brolio Antano Jurgelionio (1842-1935) pasakojimus apie sukilimą. Atmintyje išliko ir kitų senolių pasakojimas, kad susibūrusiems baudžiauninkams komandos ir kovos šūkiaibuvo skelbiami lietuvių kalba. Už tai, kad sukilėliai demonstravo lietuvių ir lietuvių kalbą, nuslopūs sukilimą caro valdžia uždraudė lietuvišką abecėlę ir spaudą.

Tai, kad ši lenta pakabinta kiemelyje ant uzurpatorių kareivinių sienos, byloja ne apie pagarbą lietuvių, o apie eilinį priešrinkiminį pokštą. Lietuvos istorikai ir kraštotyrininkai turėtų organizuoti garbingą praeitį menančios memorialinės lentos perkėlimą į tinkamesnę vietą.

Buvęs Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys (akademikas) Antanas Kudzys

KAUNO ROTUŠEI 470 METŲ

Istorija mena, kad kertinis senosios Kauno rotušės akmuo buvo padėtas 1542 m. liepos mėn. 28 d.

Paminėti Kauno miesto simbolio gimtadienio drauge susirinko Tvarka ir teisingumas Kauno skyriaus nariai - Aušra RUČIENĖ, Sonata RUDŽIANSKIENĖ, Loreta KEKIENĖ, Vygaudas MOLIS, Donatas SENIKAS, Rimvydas VELYKIS, Daiva MORKELIŪNIENĖ ir Romualdas DUMČIUS. Partijos kolega Rimvydas VELYKIS išsamiai papasakojo rotušės ilgą gyvavimo istoriją.

Rotušės pastate buvo įsikūrusi Kauno miesto valdžia - miesto magistratas, suolininkų teismas. Rekonstruojant senąją Kauno Rotušę, pastato priegose po grindiniu buvo rastos devynios vaško lydymo krosnys. XV-XVI amžiuje vaškas sudarė didžiausią Kauno eksporto dalį. Jis buvo surenkamas iš Kauno apylinkių bitininkų ir parduodamas lietuvišką vašką dėl geros kokybės itin vertinusiems Nemunu į Kauną atplaukiantiems pirkliai iš Vakarų. 2002 metais privačios iniciatyvos pastangomis viena iš vaško lydymo krosnių buvo parengta ekspozavimui Rotušės aikštėje. Tapo taip populiari mesti monetos į krosnies vidų, kad buvo pradėta galvoti apie sukauptų monetų panaudojimą. Prieš porą metų Rotušės aikštės draugija sukūrė tradiciją iš krosnies surinktas monetos per šv. Mikalojaus - Kauno miesto globėjo - dieną (gruodžio 6-ąją) įteikti senamiestyje veikiančioms labdaros organizacijoms. Ši XVI amžiaus vaško lydymo krosnies atodanga tarsi simbolis jaunavedžiams, pradedantiems medaus mėnesį.

Šiuo metu Kauno rotušėje tuokiamos poros, priimami garbingi miesto svečiai, pasirašomos sutartys, vyksta oficialūs renginiai. Miesto rotušėje įrengtas ir istorinis burmistro muziejus, saugomi, naudojami ceremonijose ir populiariausi svarbiausi miesto atributai - miesto raktas, mero ženklas (paukuota grandinė), miesto herbų etalonai, miesto vėliavos etalonai, miesto privilegijų kopijos, ceremonmeisterio ženklas ir varpelis, Laikinosios sostinės 1930 m. istorinė vėliava.

Didelę vertę įgijo miesto garbės svečių knyga, kurioje šiuo metu yra per 350 įrašų, tarp kurių - keturių karalių ir karalienių, trijų kunigaikščių, dvylikos prezidentų, popiežiaus Jono Pauliaus II, kardinolų, Dalai Lamos, Europos miestų merų ir kitų žymių žmonių palinkėjimai Kaunui.

Pasak partijos Tvarka ir teisingumas narių šio pastato gimtadienį švenčiam ne tik dėl sentimentų turtingai Rotušės istorijai, bet daugumai su ja siejamų įsimintinų akimirkų, kai šiame didingame pastate vyko jų ar jiems artimų žmonių santuokų ceremonijos, miestui nusipelnusių žmonių pagerbimas.

Kartu su Kauno miesto simbolio gimtadieniu Rotušės aikštėje buvo švenčiama ir Londono olimpiinių žaidynių pradžia, vyko tiesioginės žaidynių atidarymo transliacijos.

TT inf.

